

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

МЕЛЬНИК ЛЮДМИЛА СЕРГІЇВНА

УДК 330.322:330.341.1

**АКТИВІЗАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО
ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ПОСИЛЕННЯ ЙОГО
ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ,
НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ОСП КОРПОРАЦІЯ ВАТРА»**

8.03050801 «Фінанси і кредит» (за спеціалізованими програмами)

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль
2017

Роботу виконано на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи: кандидат економічних наук, доцент
Мариненко Наталія Юріївна,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Тернопільський національний
технічний університет імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент
Голда Надія Михайлівна,
доцент кафедри промислового маркетингу,
Тернопільський національний
технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 23 лютого 2017 р. о ____⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії №60 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46008, м. Тернопіль, вул. Білогірська, 50, навчальний корпус №10, зала засідань

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи. Сьогодні основою розвитку та інтенсифікації виробництва є нові рішення у галузі технології, техніки, організаційних форм і економічних методів господарювання. Реалізація моделі інноваційного розвитку суб'єктів господарювання залежить від наявності й доступності різноманітних джерел інвестиційних ресурсів. Особливо важливою ця проблема постає для машинобудівної галузі, яка є фондоутворюючою та визначає рівень технологічного розвитку інших секторів економіки. Саме активізація інноваційної діяльності та залучення інвестиційних ресурсів для її впровадження у виробничу діяльність вітчизняних підприємств формуватиме сталий економічний розвиток суб'єктів господарювання. Однак, можливості підприємств щодо впровадження інновацій різні, що зумовлено передусім існуючими ресурсними обмеженнями, особливо фінансовими. Тому належне інвестиційне забезпечення інноваційного процесу – одне з основних завдань інноваційної діяльності підприємства.

Актуальність теми даної роботи полягає в тому, що для врахування постійних змін у зовнішньому середовищі та смаках споживачів зокрема, підприємство не може сподіватись лише на вже існуючі товари, якщо воно хоче утримати свої ринкові позиції та рівень прибутковості. Спеціалісти ТОВ “ОСП Корпорація ВАТРА” розуміють, що ринковий успіх та прибутковість підприємства насамперед залежать від того, як воно ставиться до розвитку нових продуктів. ТОВ “ОСП Корпорація ВАТРА” не припиняє фінансувати дослідницьку роботу, шукає нові шляхи і способи задоволення існуючих потреб споживачів та формує нові потреби, щоб вистояти в конкурентній боротьбі.

Теоретико-методичні засади інвестиційно-інноваційної діяльності та рекомендації щодо формування системи її фінансового забезпечення розроблялися у наукових працях: Й. Шумпетера, В. Зомбарта, В. Мічерліха, М. Туган-Барановського, А. Шпідгоффа, М. Кондратьєва, С. Кузнеця, Г. Менша, М. Калецькі, В. Хартмана, Б. Твісса, Х. Хауштайна, П. Друкера, Х. Барнета, Є. Вітте, Р. Солоу, Е. Денісона, Р. Менселла, Ф. Махлупа, Х. Фрімена, Л. Соті, С. Глазьева, Ю. Яковця, Р. Фатхутдінова. Провідними вітчизняними дослідниками у вирішенні згаданої проблеми є: І. Алексєєв, О. Амоша, В. Александрова, О. Алимів, Ю. Бажал, О. Барановський, П. Беленький, Є. Бойко, О. Василик, В. Васюренко, О. Волков, А. Гальчинський, В. Геєць, А. Гойко, А. Гриньов, М. Долішній, С. Дубовик, С. Захаріна, С. Ілляшенко, Б. Кваснюк, О. Кириленко, О. Ковалюк, М. Козоріз, В. Корнєєв, Н. Костіна, М. Крупка, О. Кузьмін, О. Лапка, С. Лондар, І. Луніна, І. Лютий, Л. Нейкова, Л. Омелянович, С. Онишко, В. Опарін, А. Пересада, О. Петухов, А. Поддєрьогін, А. Радько, В. Точилін, В. Федосов, Л. Федулова, Д. Черваньов, А. Чухно, Н. Чухрай, Л. Шабліста, Р. Яковенко та інші.

Мета роботи: активізація використання фінансово-економічного інструментарію підприємства для посилення його інвестиційно-інноваційного потенціалу.

Об'єкт, методи та джерела дослідження. Об'єктом дослідження є процеси активізації інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку ТОВ “ОСП Корпорація ВАТРА”.

Методи виконання роботи: діалектики, аналізу, синтезу, дедукції, табличний та графічний методи, фінансовий та економічний аналіз господарської діяльності підприємства, а також економіко-математичне моделювання і кореляційно-регресійний аналіз.

Наукова новизна отриманих результатів:

- надано рекомендації щодо удосконалення управління інноваційною діяльністю на ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА», зокрема, за рахунок створення системи спостереження за інвестиційним забезпеченням інноваційної діяльності;
- запропоновано інноваційний проект щодо модернізації вуличного освітлення міста і здійснено його економічне обґрунтування;
- встановлено кореляційну залежність продуктивності праці та фондоозброєності від загальних витрат на інноваційну діяльність у розрахунку на одного працівника ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА».

Практичне значення отриманих результатів.

Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості реалізації запропонованого інноваційного проекту щодо модернізації вуличного освітлення міста, що дасть змогу отримати ефективно, відповідно до нормативних вимог, освітлення вулиць міста, зменшити видатки на експлуатацію, ремонт та обслуговування приладів вуличного освітлення завдяки високій якості запропонованого типу світильників, що виробляються ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» й отримати значну річну економію за рахунок зменшення встановлених потужностей освітлювальних приладів і зменшення експлуатаційних витрат у рік.

Апробація. Основні положення і висновки даного дослідження доповідались та обговорювались на Міжнародній науково-практичній конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (м. Тернопіль, 22-24 вересня 2016 р.) та V Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій» (м. Тернопіль, 17–18 листопада 2016 р.).

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, шести розділів, висновків та пропозицій загальним обсягом 125 сторінок, списку використаних джерел із 108 найменувань, 8 додатків (обсягом 16 сторінок). Робота містить 25 таблиць та 13 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, здійснено огляд сучасного стану інвестиційного забезпечення інноваційних процесів на промислових підприємствах, охарактеризовано основні завдання, які необхідно вирішити.

У **розділі «Теоретико-методичні засади інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства»** проаналізовано наукову літературу за тематикою дослідження, вибрано його напрями та викладено загальні методики й основні методи дослідження. У даному розділі розкрито теоретико-методичні засади інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства, встановлено види, форми та

джерела інвестиційного провайдингу інноваційної діяльності підприємств і особливості його управління.

Встановлено, що інноваційна спрямованість інвестицій у сучасній економіці є потужним фактором економічного зростання, яка визначає стабільну, гнучку, добре налагоджену систему інвестування та пов'язані з нею механізми.

Управління інноваційною діяльністю слід здійснювати, з одного боку, з огляду на потенційні можливості певної інновації у формуванні конкурентних переваг, а з іншого – на інвестиційні можливості підприємств. Різноманітність можливих варіантів здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства, а також значна кількість взаємозв'язаних чинників, які зумовлюють обсяги цієї діяльності, вимагають підходу до інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства як до системи, яка є сукупністю економічних відносин, що виникають у зв'язку з пошуком, залученням і використанням інвестиційних ресурсів, необхідних для інвестування різних напрямів інноваційної діяльності підприємств з урахуванням наявних внутрішніх обсягів цих ресурсів та можливості залучення їх із зовнішніх джерел.

У розділі «Аналіз та оцінювання техніко-економічних і фінансових показників діяльності ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» виконано аналітичні обчислення (аналіз техніко-економічних показників підприємства і фінансовий аналіз його діяльності), які дають змогу визначити сутність і стан явищ та процесів, що досліджуються, розкрити їх особливості та тенденції розвитку.

В розділі «Організаційно-економічний механізм активізації та удосконалення інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» розроблено рекомендації щодо удосконалення управління інноваційною діяльністю на ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» та механізму регулювання інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності на досліджуваному підприємстві. Запропоновано інноваційний проект щодо модернізації вуличного освітлення за допомогою світильників, які виробляє ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА».

В розділі «Спеціальні дослідження світлотехнічного ринку» оцінено фінансово-економічні показники світлотехнічної галузі України та проаналізовано маркетингове середовище функціонування ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА».

В розділі «Обґрунтування економічної ефективності запропонованих рішень» здійснено економічне обґрунтування ефективності запропонованого інноваційного проекту щодо модернізації вуличного освітлення міста для ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» та здійснено моделювання впливу витрат на інноваційну діяльність на економічні показники функціонування підприємства.

В розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто питання організації і фінансування заходів з охорони праці на ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» та структуру цивільної оборони на підприємстві світлотехнічної галузі.

У загальних висновках щодо дипломної роботи описано запропоновані в роботі рішення, організаційно-технічні заходи, які забезпечують їх впровадження і результати реалізації.

В додатках до пояснювальної записки приведено фінансову звітність підприємства за 2011–2015 рр.

ВИСНОВКИ

Досліджено показники оцінювання економічного ефекту від вкладення інвестицій в інноваційну діяльність ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА», які враховують обсяг інноваційних витрат і результатів здійснення інноваційної діяльності не лише за поточний рік, але й за попередні та наступні (прогнозні) роки.

Досліджено основні умови функціонування ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» на світлотехнічному ринку України. З метою активізації використання фінансово-економічного інструментарію ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» для посилення його інвестиційно-інноваційного потенціалу запропоновано інноваційний проект щодо модернізації вуличного освітлення міста та здійснено моделювання впливу витрат на інноваційну діяльність на економічні показники функціонування підприємства.

Здійснені у роботі розрахунки щодо економічної ефективності реалізації інноваційного проекту дають змогу зробити висновок про те, що він є ефективним з економічної точки зору.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

1. Мельник Л.С. Види, форми та джерела інвестиційного провайдингу інноваційної діяльності підприємств / Л.С. Мельник // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (Тернопіль, 22-24 вересня 2016 р.) / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль : Крок, 2016. – С. 177 – 180.

2. Мельник Л.С. Інноваційні процеси: сутнісна характеристика та місце у системі господарювання / Л.С. Мельник // Актуальні задачі сучасних технологій : зб. тез доповідей V міжнар. наук.-техн. конф. молодих учених та студентів, (Тернопіль, 17–18 листопада 2016 р.) / М-во освіти і науки України, Терн. націон. техн. ун-т ім. І. Пулюя [та ін]. – Тернопіль : ТНТУ, 2016. – С. 346.

АНОТАЦІЯ

У роботі розкрито теоретико-методичні засади інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства, встановлено види, форми та джерела інвестиційного провайдингу інноваційної діяльності підприємств. Здійснено фінансовий аналіз діяльності підприємства. Розроблено рекомендації щодо удосконалення управління інноваційною діяльністю на ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА» та механізму регулювання інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності на досліджуваному підприємстві. Проаналізовано тенденції розвитку світлотехнічної галузі України та маркетингове середовище функціонування ТОВ «ОСП Корпорація ВАТРА». Обґрунтовано економічну ефективність запропонованого інноваційного проекту щодо модернізації вуличного освітлення міста та здійснено моделювання впливу витрат на інноваційну діяльність на економічні показники функціонування підприємства.

Ключові слова: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ, ІНВЕСТИЦІЇ, ІННОВАЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ, ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ.

ANNOTATION

Theoretical and methodological foundations of the enterprise's investment and innovative activities are revealed in the research, types, forms and sources of investment support of innovative activity is determined. The financial analysis of the enterprise performance is carried out. The recommendations for the improvement of innovation management at LLC "OSP Corporation VATRA" and mechanism for regulating investment support of innovative activity at the researched enterprise are developed. The tendencies of the lighting industry in Ukraine development and marketing environment of the LLC "OSP Corporation VATRA" functioning are analyzed. Economic efficiency of the proposed innovative project for modernization of the city street lighting is substantiated and modeling of the impact of expenditures on innovative activity on economic performance of the enterprise is carried out.

Key words: FINANCIAL AND ECONOMIC TOOLS, INVESTMENT, INNOVATION, INVESTMENT SUPPORT OF INNOVATIVE ACTIVITY, ENERGY SAVING, ECONOMIC EFFICIENCY.